Շրջակա միջավայրի ազդեցությունը մարդու առողջության վրա.

Իրավակարգավորումներ, պատճառահետևանքային կապ

Արթուր Գրիգորյան

Օրենսդրություն

ՀՀ ընդերքի մասին օրենսգիրք.

ՀՀ օրենքը «Բնապահպանական վերահսկողության մասին».

ՀՀ օրենքը «Բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման մասին».

Պատասխանատու պետական մարմիններ

- Պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչություն.
- Բնապահպանական պետական տեսչություն.
- Շրջակա միջավայրի վրա ներգործության մոնիտորինգի կենտրոն .

Պատճառահետևանքային կապ
Case Control Study

2008թ. տվյալներով Ալավերդիում թոքի քաղցկեղով հիվանդների թիվը 16 անգամ ավելի է, քան Գավառում

Կապար - ազդում է նյարդային համակարգի վրա, կարող է առաջացնել մտավոր թերզարգացվածություն, տեսողության, լսողության և խոսքի խախտումներ, ազդում է երիկամների և ստամոքսի, նյութափոխանակության համակարգերի վրա.

Պղինձ - կարող է հանգեցնել օրգանիզմում ուռուցքային գոյացությունների զարգացմանը.

Կադմիում - առաջացնում է կմախքի տձևացում, թոքերի ախտահարում.

Ինչու՞ է աճում քաղցկեղով հիվանդների թիվը

«Ալավերդու բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ում 2012թ.-ին գրանցվել է 595 չարորակ նորագոյացություններով հիվանդ.

2011թ.-ին գրանցվել է 482 հիվանդ: Չարորակ ուռուցքային հիվանդությունները մեկ տարվա ընթացքում աճել են 113-ով.

2012թ.-ին մահացել է 79-ը հիվանդ, որից միայն 50-ն են եղել հաշվառված.

Առողջապահության նախարարի 26 սեպտեմբեր 2012թ. համար 2148 - Ա հրաման.

Կատարողական ստանդարտներ
IFC Performance Standards

Բնապահպանական և սոցիալական ռիսկերի գնահատումը և կառավարումը.

Աշխատանքային պայմանները.

Պաշարների շահագործման արդյունավետությունը և աղտոտման կանխարգելումը.

Համայնքի առողջությունը, ապահովությունն ու անվտանգությունը.

Կենսաբազմազանության պահպանությունը.

Համայնքի առողջությունը, ապահովությունն ու անվտանգությունը

Գնահատել՝

գործունեության հետևանքով առաջացող հնարավոր հիվանդությունները.

Չեզոքացնել կամ նվազագույնի հասցնել՝

Ազդակիր համայնքի բնակչության առողջությանը և շրջակա միջավայրին հասցվող հնարավոր վնասը.

Ապահովել՝

Առաջնային էկոհամակարգային ծառայությունները (ջրամբարներ, պաշտպանիչ անտառներ).

Արտակարգ իրավիճակների ռիսկի գնահատումը և պատրաստվածությունը դրան.

Անհրաժեշտ Քայլեր

Շրջակա միջավայրի ազդեցության հետ պայմանավորված հիվանդությունների ցանկի հաստատում (ԱՀԿ-ն ունի հաստատված ցանկ).

Ազդեցության գնահատման մեթոդաբանության մշակում (այդ հիվանդություններն առաջացնող պայմանների և ցուցիչների հաշվառում).

Թիրախային խմբերի ուսումնասիրություն՝ ելնելով համանման բնակլիմայական պայմաններում բնակչության առողջության ցուցանիշներից.

Սահմանել կանխարգելիչ միջոցառումների և պատճառված վնասի գնահատման ու փոխհատուցման նորմատիվային համապարտադիր մեխանիզմներ: